

zarokno, bi zimanê xwe bixwînin û binivîsin !

KULÎLK

kurdiska elevernas barntidning

KOVARA ZAROKÊN KURD YÊN ŞAGIRT

Hejmar : 47

HÊJE MÊJE
EMÊ NIHA ÇEND
ÇÎROK Û MESLAN
JI WE RE BÊJIN

Kultîk

Sal: 1993

Xwendevanên hêja !

Em xebatkarên Kulîlkê sersala we bi dil-germî pîroz dikin û salek bi xweşî û dilgeşî ji bo we dixwazin.

Bi vê munasebetê, em dîsa dixwazin hêvî û daxwaziyên xwe dubare bikin: Weke ku hun jî dizanin, gelek kovarên zarokan yên bi kurdî û tîpên latînî tune ne. Li gorî em dizanin, îro li tevaya dinyê hew yek tenê heye, ew jî Kulîlk e. Lê mixabin, Kulîlk jî bi awakî rêkûpêkî û di dema xwe de nayê weşandin. Ji bo Kulîlk bi awakî dewlementir, xweşiktir û rêkûpêktir derkeve, pêwîstiya wê bi alîkariyên we heye. Bi çîrok û serpêhatiyên, bi wêne û karîkaturan, bi kirîn û abonetiye, divê hun Kulîlkê tenê nehêlin. Kulîlk bi alîkariyên we, wê bêtir geş bibe û bêhna xweş bigihêjine zarok û ciwanên kurdan.

Zarok û Ciwanên Kurdan !

Kulîlk, kovara we ye. Divê hun bi her awayî li wê xwedî derkevin. Kulîlk dikare bibe beşekî dengên we. Hun dikarin çîrok, metelok, serpêhatî, rojbûn, pîrozname, wêne û karîkaturên xwe ji me re bişînin. Jibîr nekin, ku biştgiriya we ya ji bona amadekirina Kulîlkê, wê kovara we zengîntir û spehîtir bike.

Li gel şandina nivîs, wêne û alîkariyên we yên maddî; pêşniyar û nerînen we yên di warê naverok, metod, û formê de jî, ji bo pêşdebirin û dewlemendkirina Kulîlkê xwedî cihekî zor girîng û taybetî ye.

Bi vê hevî û birûbaweriyê, heta hejmareke din bimînin di xweşiyê de.

GURÎ

Berhevkar: Bavê Hêvî

Gurî ji biçûkanî de, dê û bavê xwe wenda dike û sêwî dimîne. Ew dikeve ber destên ap û amojinê. Çi kar û barên giran hebûya, bi Gurî dihate kirin. Rojekê dilê wî pir diçe rûnê nîvişk. Dihere cem meşka rûn, hinek rûn li ser nanê xwe dike. Amojina pê dihise. Radihêle darçîtekî û bera dû Gurî dide.

Gurî ji wan dixeyide û sûnd dixwe, ku ew dê terka wan bike. Gurî dihere gundekî. Lê dinere ku govendek mezin geriyaye. Qîz û xort ketinin destên hevdu, toz û dûxanê bi ser serê xwe dixin. Piştî rawestandina def û zurnê, dest bi danîna xwarina dawetê dikin. Cifniyê mezin tije birinc û goştê berxa, dikşînin bin konê reş û mezin. Wek her kesî Gurî jî derbasî ser sifra hazir dibe û têra dilê xwe xwarinê dixwe. Ji xwe ev demeke dirêj bû ku Gurî xwarinek weha nexwaribû.

Hinek xortên gund dinerin ku xortekî biyanî û bi kum li ser sifrê rûniştîye. Ew dixwazin hinekî heneka bi Gurî bikin. Gava ew xwarina xwe diqedînin, diherin cem Gurî û destên xwe bi kumê Gurî paqij dikin. Bi wî awayî, gelek kes destên xwe bi kumê Gurî pakij dikin.

Ber bi êvarê naxir dikeve nav gund. Çêlekek ji nav naxirê di ber Gurî re derbas dibe, bîhna rûnê kumê Gurî tê çêlekê. Çêlek devê xwe davê kumê wî. Gurî bera dû çêlekê dide, ku kumê xwe ji devê wê

derxîne. Çêlek berê xwe dide dewsbêndera û Gurî dide dû. Ji bo ku bala Gurî li çêlekê ye, ew lê hay nabe ku çalek li pêşiya wî ye û di wê çalê de verdibe. Çal hinekî kûr e û ew bi serê xwe nikare ji çalê derkeve. Di dilê xwe de dibêje; "Çawa be dinya havîn û germ e. Ez dê îşev di vê çalê de razêm."

Dibe êvar, tarî dikeve erdê. Bûka nû dixwaze derkeve destavê. Ji bo ku dinya tarî ye û ew gund nas nake, li çalê hay nabe û ew jî di wê çala ku Gurî tê werbûyî de, wer-

dibe. Herdu ji tirsâ ne diwêrin bi hevdu re bipeyivin û ne jî gazî û alîkariyê bixwazin. Her yek li alîkî çalê rûdinin û diponijin.

Demek derbas dibe, bûk venagere malê. Xwediyê zavê wer bawer dikin ku bûka wan bi dû hineka ketiye. Gaziya gund bi dû bûkê dikeve. Her çend gundî bi hêlekê diçin û li bûkê digerin. Xortek jî fanosek di desta de ye û dixwaze bighêje gaziyê. Gava tê dewsbênderan, dibîne ku Gurî û bûk di çalê de ne. Xort bi dengê bilind gazî gundiyan dike:

- Wernê va ew li vir in. Xwedê ji wan re nehiştiye. Gava reviyandin, di çalê de werbûnin. Herku dihere însan li ser çalê pirtir dibin û her yek ji hêlekê bi keviran tê wan. Gurî û bûk dizanin ku çi bibêjin wê feyde neke û baweriya gundiyan wê bi wan neyê. Melê gund xwe dighîne ser wan. Ji gundiyan re dibêje:

- Heyran, hela rawestin, em ifada wan bigrin.

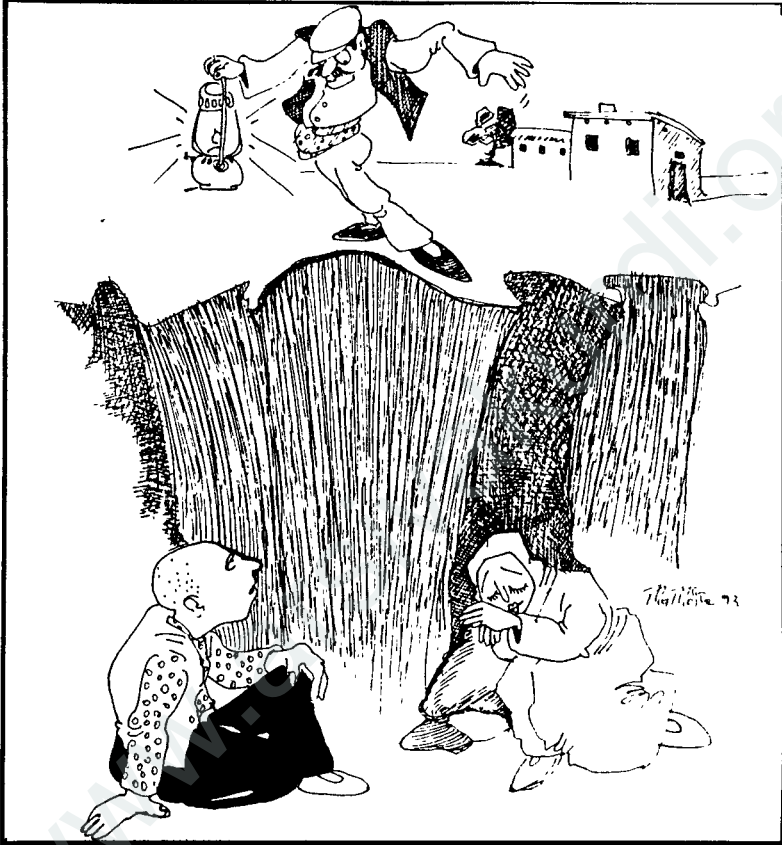
Piştî gotinên Melê, bêhna Gurî hinekî tê ber wî. Piçek hêviya wî çêdibe ku êdî ew dê neyê kuştin. Gurî bi dengê melûl ji serî heta dawiyê serpêhatiya xwe ji Mele re dibêje. Ji bo ku Gurî şiklê çêlekê jî ji gundiyan û Mele re dibê; gundî nas dikin ku ew çêleka mala Mîsto ye. Mele ji xortekî re dibêje:

-Zû bi lez herin çêleka mala Mîsto binin vê derê. Xortek dihere çêlekê tîne. Çêlekê li wê derê şerjê dikin. Gava zikê çêlekê dîqelêşin, dibînin ku kumê Gurî di zikê wê

de ye. Mele vedigere ser gundiyan û dibê:

- De binerin! Tu nemabû me zilamekî bîyanî û bêguneh bîkuştî û qetla wî di sutuyê xwe xista.

Piştî gundî dibinin ku Gurî bêguneh e, li ber wî digerin. Rebenê Gurî xweziya xwe bi vî awayî jî tîne,

ku ew jî vê belaya mezin û nedîtî weha bi erzani xelas bûye. Gurî jî bo çûyinê destûra xwe jî gundiyan dixwaze. Gundî çiqasî dîkin û nakin, Gurî wê şevê li gund namîne. Ew jî nav gund derdikeve û dikeve ser rêyekê. Berî ku ew bighêje gundekî din,

xaniyekî dibîne. Gava dihere hundurê xanî, dibîne ku kadînek kayê ye û kes tê de tune ye. Peyvên rîsiyan tê bîra wî, ku cihê germ û nava kayê ji birînên kevir û daran re gelekî baş e. Gurî biryara xwe dide ku wê şevê li wê kadîne razê. Ew xwe dixê nava kayê û hew serê xwe ji derve dihêle.

Pir derbas nabe, jin û mêrek ku hevdu revandinin dikevin hundur wê kadîne. Ji bo ku hundur tarî ye, ew li Gurî hay nabin. Herdu li ser kayê li teniştê Gurî rûdin. Piştî bêhna xwe berdidin, keçik ji mêrik dipirse:

- Ka bibêjî, bê bi çi awayî dilê te kete min?

-Gava tu diçû ser kaniya gund, te kûzê avê dida ser milê xwe, şimika xwe bi erdê re dikişand û xwe bi nazikî dihejand, eşq û evina te dest pê kir, di dilê min de zîl da û roj bi roj bêtir şax veda.

Piştî bersîva xwe, vê carê jî mêrik ji keçikê pirsî:

- Baş e. Lê dilê te çawa kete min?

- Gava tu bekçiyê gund bû, darê te di destê te de bû, te bi darê zorê bac û bêş ji xelke distend...

Bekçi nehişt ku keçik peyva xwe biqedîne, perwaz da û bi pozbilindî got:

- Belê weha bû. Navê darê min "Lahdo" bû. Ma qey yekî bigota ez bêşa xwe nadim, min bi Lahdo weha li wan dixist. Bekçî bê ku li Gurî hay bibe, weke ku bi rastî bêşê ji gundiyan distîne, darê xwe li ser hev û bi hêrs li teniştê xwe, li Gurî dixîne û dibêje:

- Ma qey yekî bigota ez bêşa xwe nadim,

hema min radihişt lahdo û weha li wan dixist.

Gurî ji bo çend darên pêşî deng nekir. Lê gava dît ku darê Bekçî rawestan lê tune ye, janê da dilê wî, hew debar kir û ji nişka ve got:

- Heyran bes li min xwe, ezê jî bêşa xwe bidim.

Bekçî û keçik ji tirsax bizdiyax. Nizanîbûn bê çî hatiye serê wan. Herdu bi bazdan jî kadîne direvin. Gava bi wê lez û bezê direvin, keçik buxçika xîşil û zêrên xwe li dewsa xwe jî bîr dike.

Piştî reva wan, Gurî ji nav kayê derdikeve, radihêle buxçikê û bi kêf dibê:

-Xwedê qismetê min anî ber destên min. Va ye min ceyizê xwe dît. Ya baş ew e, ez êdî jî xwe re qîzekê jî bibînim, bizewicim û jî ber destên ap û amojnê derkevîm.

BÊJÛYÊN NÛ

Li deftera xwe binivîse

guri
Ap
Amojin
dawet
govend
bûk
zave
dev
zurne
kon
kum
xort
naxir
bênder
gazî
bî dû ketin
li ber gerandin
fanos
mele
bêguneh
biyanî
xwezî
kadîn
ka
bac
bêş

SPARTIN

Bêjeyên nû di hevokan de bi cih bikin

- 1) Li gund mezin geriya bû, qîz û xort ketibûn destên hevdu.
- 2) Ji bo ku porê Ferho weşiyabû, ji wi re digotin.....
- 3) Keçikê da ser milê xwe û çû ser kaniyê.
- 4) Piştînivroli hespê kirin û anîn mala.....
- 5)gund gihaşt ser gaziya Gurî.
- 6) Xortên gund destên xwe bi..... Gurî baqij kirin.
- 7) Gavan ji nav gund derxist.
- 8) Dilêr bi cencerêxwe hûr dike.
- 9) Hikûmet bi darêzorêûji gundiyan distine.
- 10) Koçer di de dijîn.
- 11) Em ji bo pez û dewarandixin

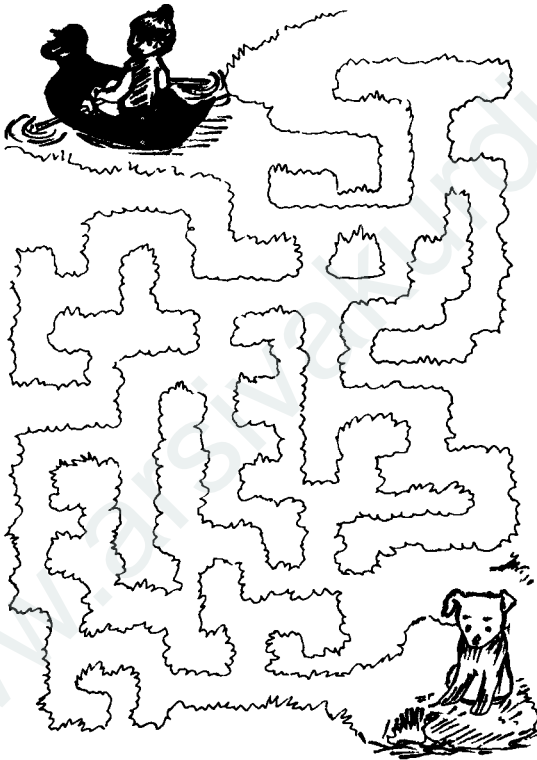
(bênder, ka, kum, gurî, kadîn, bac, bêş, kon, bûk, zave, mele, kûz, garan, govend, naxir)

BÊJE Û HEVOK

Ji van bêjeyan hevokan çêbike

bariya pir baranek berînivro	1) Berînivro baranek pir bariya.
dersa mamoste şagirtan dida	2)
bera xezalan dû dabû nêçîrvan	3)
nan derew taştiya dew û	4)
bi berbanga em sibê derketin ji malê	5)
mala pînik e mirîşkan	6)
piştî ezê dibistanê bi bilfîzim xwe hevalên re	7)
îro hat dereng dibis- tanê Dilşa	8)
bi ya pêwîst dê bavê û bikin em e xwe	10)

MIJULI

HINEK REKORÊN DINYÊ

1) MEYDANA HERÎ MEZIN

Di dinyê de, meydana herî mezin li Çînê ye. Navê wê, Meydana Aşîtiyê ye. Di wê meydanê de, du milyon mirov dikarin bicivin. Mezinayiya Meydana Aşîtiyê 4000000 km² ye.

2) ZINGILÊ HERÎ MEZIN

Zingilê herî mezin yê dinyê, yê dêraKremlînê ku li Moskovayê ye. Ew di sala 1733- an de, hatiye çêkirin. Giraniya wî zingilî 182 ton e . Bilindaya wî 6 m ye. Ji bo ku li zingil xîninin, divê 24 kes alîkariya hevdu bikin.

3) MIROVÊ HERÎ GIR Û GIRAN

Mirovê herî gir yê li dinyê, li Amerîka dijî. Navê wî Albert Jackson e. Albert di sala 1941- ê de hatiye dinyê. Gava hatiye dinyê, ew 9970 gram bûye. Niha giraniya wî 400 kîlo ye. Panbûna sînga wî 305 cm ye. Kursiyek erebê ya jî bala-firê têra rûniştina wî nake. Siheta wî gelek baş e; lê ew nikare di binê wê giraniya xwe de bimeşe.

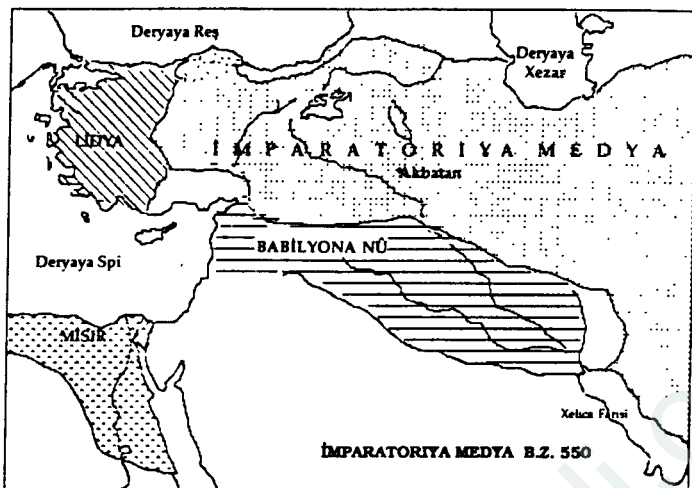
Împaratoriya Medya

Lê bigere û fêr bibe

- 1- Li ser nexşeyê gola Urmîyê, Akbatan, çiyayê Zagrosê û bajarê Hemedanê bibîne û çihên wan nişan bike!
- 2- Li ferhengê binêre û maneyên van peyvan bibîne. Ol, padişah, serbajar, nûjen, avteng, bere, dil, êriş, serhildan û serxwebûn.

Împaratoriya Medya, dewleta Kurdan a yekemîn û ya herî mezin û berfireh bû. Heta îro yekemîn car e, ku Kurd di nav dewletekê de hemû malbat, eşîr û herêmên xwe kirine yek. Ji wêneyên li ser kevîran diyar e, ku seroketiya Medya ji gel û komikên curbe - cur pêk hati bû û serokatî kolektîv bû.

Dewleta Medya, B.Z. di dawîya sedsala 18-an de, di navbera gola Urmîyê, Akbatan û heta çiyayê Zagrosê berfireh bû. Hemedana îroyîn serbajarê Medan bû. Med cîranê Asûriyan bûn. B.Z. di navbera salên 745-727-an de padişahê Asûr yê bi nav û deng Tiglatpelayer, bi alîkariya Orarto û Xalidyan êrişekê dijwar dibir ser Medan. Wan, ji Medan bê hejmar kes kuşt û dil girtin. Padişahê Medan Dîyako jî, di şer de hat kuştin. Lê, dîsa jî Med teslîmê Asûriyan ne bûn û bi salan şer di navbera Med û Asûriyan de dom kir.

Piştî mirina bavê xwe, Keyxesro bû padîşahê Medan. Keyxesro, ji nû ve leşkerên xwe pêk anî. Hêzên siwarî û peya ji hevdu cuda kir. Li gor dema xwe metodên şerê yên nûjen bi kar anîn. Ji tîravêjan komên êrişkar çêkir. Wî, berî êrişekê mezin û dijwar bir ser Eskîziyan. Bi vê êrişa han re, Keyxesro welatê Farisan jî xist bindestê xwe. Împaratoriya xwe mezin û fireh kir. Bajarê Akbatan avakir û ji xwe re kir serbajar.

Keyxesro, bi dewleta Babilon re têkilî danî. Ji bo êrişbirina ser dewleta Asûr, bi dewleta Babil re peymanek çêkir. Ev car xwe ji şerê Asûriyan re baş amade kir. Keyxesro ji jor ve û serekdarê Babil Nebopolaser jî, ji jêr ve êrişên dijwar û mezin birin ser dewleta Asûr. Berî Zayînî, di sala 612 -an de serbajarê Asûriyan Nînovayê digrin û dawiya dewleta Asûr tînin.

Ji wir û bi şûn ve Medan Împaratoriya xwe dîyar kir. Tixûbê Împaratoriya Medya, ji rojava ve digehîşt çemê Halis (Kızılırmak), ji bakur ve deryaya Qazwîn (Xezere) û ji başûr ve jî digehîşt avtenga Îranê.

Berî Zayînî, di sala 550 yî de, padîşahê Babil Nebonîd û padîşahê Faris Keyxesrew li hember

padîşahê Medan İstiyak bûn yek. Herduyan bi hevdu re, di bereyekî gelekî mezin û berfireh de , li hember İstiyak şer vekirin. Di dawîya vî şerê dijwar û giran de, Împaratoriya Medya hilweşandin.

Medî, ji bo serxwebûna xwe bê hejmar car li dijî dijmin serhildan. Bi navê Medya Biçûk di herêmeke gelekî teng de man. Lê, bi ser ne ketin. B.Z. di sala 331 ê, di navbera Îskenderê Mezin û Daryosê Îranî de li nêzîkî bajarê Hewlêre şerek çêbû. Îskender zora Daryosê Îranî bir û dewleta wî xirab kir. Ji wir şûn ve, ev car Medî ketin bin desthilatdariya Îskender.

Ji dema Medan peykerê zêr, li Luristanê hatîye dîtin

Ola Medan

Medî zerdeştî bûn. Zerdeşt pêxemberê Kurd û Îraniyan bû. Ew, B.Z. di 660 î de nêzîkî bajarê Urmîyê ji dayîk bûye. Medan ola wî qebûl kirin. Navê pirtûka Zerdeşt **Zend Avêsta** ye. Avêsta li ser çermê heywanan hatîye nivîsandin.

Di ola Zerdeşt de, du tiştên bingehîn û girîng hene: **Ronahî û tarî**. Ji ber vê yekê, di ola Zerdeşt de ronahî, xêr e. Jîn e. Rastî ye. Roj û agir sembola ronahiyê ne. Şev, tarî, mirin, xapandin û durûtî jî xerabî ne. Ji ber vê yekê, îro jî, di nav Kurdan de merdî, rastîtî, paqîjî,

mêvantî gelekî edetên baş in. Roj û ronahî pîroz in. Kuştin, bêbextî, durûtî, şer tiştên ne baş in. Ev herdu

Zerdeşt

tişt her dem dijinên hevdu ne. Bingehe bir û bawerîya Kurdên Yezdî ji ola Zerdeşt tê. Lê, wan di ola Zerdeşt de gelekî guhartin çêkirine. Biderketin û belavbûna ola Îslamê , Kurdan bi hêsayî ola Îslamîyi qebul ne kirin. Piştî ku dewletên cîranên Kurdan ola Îslamê qebûl kirin, Kurd ji di paşî de neçar man û ola Îslamîyi qebûl kirin. Piraniya Kurdan her çiqas ji hezar salan ve, dev ji ola Zerdeşt berdabin û ola Îslamê qebûl kiribin jî, lê îro jî, di nav Kurdan de gelekî prensîbên ola Zerdeşt mane. Kurdên musulman hîn jî agir , roj û ronahîyê ji xwe re pîroz dibînin û bi wan sond dixwin. Di bingehê xwe de, cejna Newrozê jî, ji ola Zerdeşt tê. Agirê Newrozê, azadî û ronahî ye. Aştî û serfirazî ye. Kawe sembola serhildanê ye.

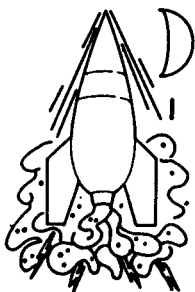
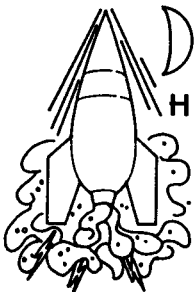
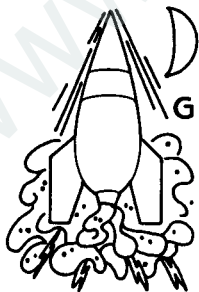
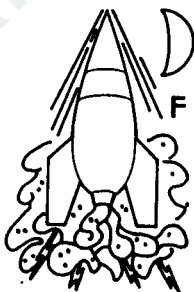
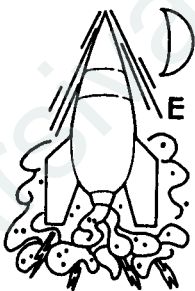
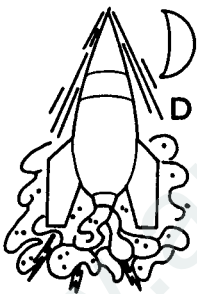
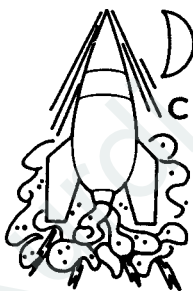
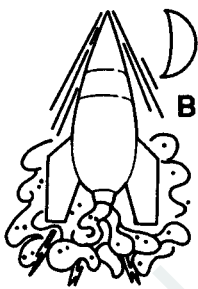
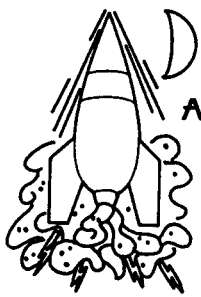
Bihizire û bersiv bide

- 1- Gelo sedemên serketin û têkçûna Medan çi bûn?
- 2- Çi cihêbûn û wekhevî, di navbera ola Zerdeşt, Xiristiyanî û Îslamîyi de hene?

(Ji Dîroka Kurd û Kurdistanê)

MIJÛLÎ

Du wêneyên weke hevdu bibîne

PISÎKA BÊXWEDI

Amdekar: pîro

Lezgîn ji dibistanê nû hatibû û hinekî birçî bibû. Ji xwarina do ya bi şev mabû, hinek xiste sêniyekê, perçak nan ji selika nên derxist û têr xwarina xwe xwar. Piştî xwarinê, ew derket derve û berê xwe da meydana gogê. Bi rê de, Lezgîn lê hay bû ku pisîkek li ser darê ye û dike miyaw- miyaw. Dar gelekî bilind bû û pisîk newêrîbû daketa jêr. Lezgîn hildikişê ser darê û pisîkê dadixîne jêr. Kêfa Lezgîn gelekî ji pisîkê re tê. Wî ji mêj ve dixwest ku pisîkek wî hebe. Lezgîn dev ji çûna meydana Futbolê berdide û bi kêf berê xwe dide malê. Gava digihije malê, bi dengêkî bilind ba diya xwe dike:

-Yadê! Mizgîna min li te, min pisîkek gelek xweşik ji xwe re dît. Ez ji wê gelekî hez dikim. Tu dixwazî were lê binerî?

Diya Lezgîn hate cem wî, li pisîkê mêze kir û ji wî re got:

- Kurê min, te ev pisîk ji kû derê aniyî?

- Dayê, min ew ji ser darekê dît. Ew bi serê xwe nikarîbû daketa jêr. Min ji xwe re dîtiye. Loma jî, ew pisîka min e.

-Na kurê min! Ew ne pisîka te ye. Dibe ku xwediyê pisîkê hebe. Gava em xwediyê wê bibînin, pêwîst e, tu pisîkê bidî xwediyê wê.

Rûyê Lezgîn hinekî tirs bû. Diya wî dizanîbû ku gotinên wê ne bi dilê Lezgîn bû. Lê pêwîst bû ya rast çî ye, ji kurê xwe re bigota. Destê xwe di serê

Lezgîn de da û bi dengekî nerm ji wî re got:

- Eger kesek li pisîkê xwedî dernekeve, wê gavê tu dikarî wê li malê bihêle. Ka rûyê xwe weha tirs neke û were diya xwe maçî bike.

Çendak derbas bû, kesekî li pisîkê nepirsî. Kêfa Lezgîn roj bi roj bêtir ji pisîka wî re dihat. Êlma xwe avêtibû ser wê û bê wê êdî sebra wî nedihat. Her-gava ji dibistanê dihat, berî her tiştî diçû li pisîka

xwe dinerî û hinekî bi wê re dilîst. Pisîk jî hînî wî bibû û gava ew didît, rapelikî wî, xwe di kincê wi de dida û weke ku dixwast diyar bike, bê çiqasî ji Lezgîn hez dike.

Ev kêf û xweşiya wan demek dirêj dom kir. Lê rojekê gava Lezgîn ji dibistanê hate malê, dît ku pîrekek û keçikek li ber deriyê hevşa wan in. Weke ku çel kes ji Lezgîn re bibêje, ku ew hatinin pisîka xwe bibin. Tirseke mezin kete dilê wî. Lezgîn hate cem wan, xêrhatin li wan kir û got:

- Fermo bibêjin! Hûn çî dixwazin?

Jinikê li Lezgîn mêze kir ku madê wî gelekî nexweş bûye. Ji ruyê wî yê tirs û nexweş tê derxist ku Lezgîn bi hatina wan kêfxweş nebûye. Jinikê ji Lezgîn re got:

- Xortê delal, pisîka keçika min wenda bûye. Ev çendake ku em lê digerin, lê me ew li tu derê nedît. Dûre camêrekî ji me re got, ku te pisîkek dîtîye. Dibe ku ew pisîka me be. Em hatinin lê binerin.

Lezgîn bêdilê xwe da pêşiya wan. Gava ew ketin hundur, pisîk rapelikî Lezgîn û xwast dîsa bi wî re bilîze. Jinikê û çîza xwe li pisîkê mêze kirin. Lê ew ne pisîka wan bû. Lezgîn ji tirs ku wê pisîka wî here, ruyê wî sipî- boz bûbû. Gotin bi devê wî nediket, mat mabû û li pisîkê dinerî. Bi dengê jinikê, Lezgîn weke ku ji xewn û xeyalekê şiyar bibe:

- Xortê delal, ev ne pisîka me ye. Pisîka me herdu rengên çavên wê ne ji hev in. Di bin zikê wê jî nîşanek reş heye. Gelek spas ji bo alîkariya te.

Pişî jinikê xatir ji Lezgîn xwest û ji malê derket; bêhna Lezgîn hinekî hate ber wî û ji nû ve bawer kir ku pisîk dîsa ji wî re ma.

BÊJEYÊN NÛ

Li deftera xwe binivîse

pisîk
hilkişandin
daxistin
jêr
xwarin
selik
sênîk
beroş
mizgîn
rapelikandin
rûtirş
spas kirin
pêwîst
ji mêj ve
tirsandin
bawer kirin
alîkarî
xort
qîz
domandin
nîşan

SPARTIN

Bersiva pirsan bide

1) Lezgîn piştî xwarinê diçû kû derê?

.....

2) Lezgîn ji bo çi bi şûnde vegeriya malê?

.....

3) Diya Lezgîn ji wî re çi got?

.....

4) Gava Lezgîn dihate malê, pisikê çi dikir?

.....

5) Ji bo çi jinik û qîza xwe hatibûn mala Lezgîn?

RENG

kurdî	fransizî	îngilizî
spî	blanc	white
reş	noir	black
sor	rouge	red
zer	jaune	yellow
kesk, sewz	vert	green
şin	bleu	blue
qehweyi	marron	brown
qemer	basané	swarthy
qemeré vekirî, esmer	brun	dusky
gewr, spiyê girtî	clair, gris clair	light, light grey
qerqaş, çil spî	blanc éclatant	bright white
binevîşî, mor	violet	purple
pembe	rose	pink
erxewan	pourpre	crimson
kej	blond	blond, fair
bor	roux	red-haired, redhead
boz	gris-pommelé	dapple-grey
çûr	jaune clair	light yellow
qîçîk	jaune paille	straw colour
qer	noir brillant	bright black
şê (qehweyê bi sorayive)	alezan	chestnut
genimî	couleur de blé	wheat colour
şîrî	opalin, laiteux	opaline
xakî	kaki	khaki

(ji Kurmancî)

QUNCIKA MATEMATİKÊ

1) Hevjîn dixwaze diyariyekê ji xuşka xwe re bikire. 120 lîrayên wê hene. Bêyî diyariya xuşka xwe, divê pirtukê ji xwe re bikire. Pirtûk bi 87 lîra ye. Diyariya ku dixwaze bikere jî 145 lîra ye. Gelo çend lîrayên din ji Hevjînê re pêwîst in, ku ew pê pirtûka xwe û diyariya xuşka xwe bikire?

2) Sê odayên malekê hene. Odeya herî dirêj 12 m. ye. Ya navîn ji ya herî kin 2,5 m. dirêjtir e. Odeya herî kin 8,5 m. ye. Gelo dirêjahiya odeya navîn çend metre ye?

3) Serdar dihere sûkê. Ew 3 kg. bacan, 2 kg firingî, 1,5 kg goşt, 5 kg pîvaz û 2 mirîşkan dikire. Kîloya bacana bi 12 lîra ye, ya firingiya bi 8 lîra, ya goşt bi 35 lîra, ya pîvaza bi 2 lîra û yeka mirîşka jî, bi 25 lîra ye. Gelo Serdar çend lîreyan dide dikandae?

4) Bejna Xezalê ji ya Newalê 5 cm. dirêjtir e. Ya Binefşê jî, ji ya Xezalê 6 cm. kintir e. Bejna Newalê 168 cm. ye. Gelo bejna Xezalê û Binefşê çend cm. ne?

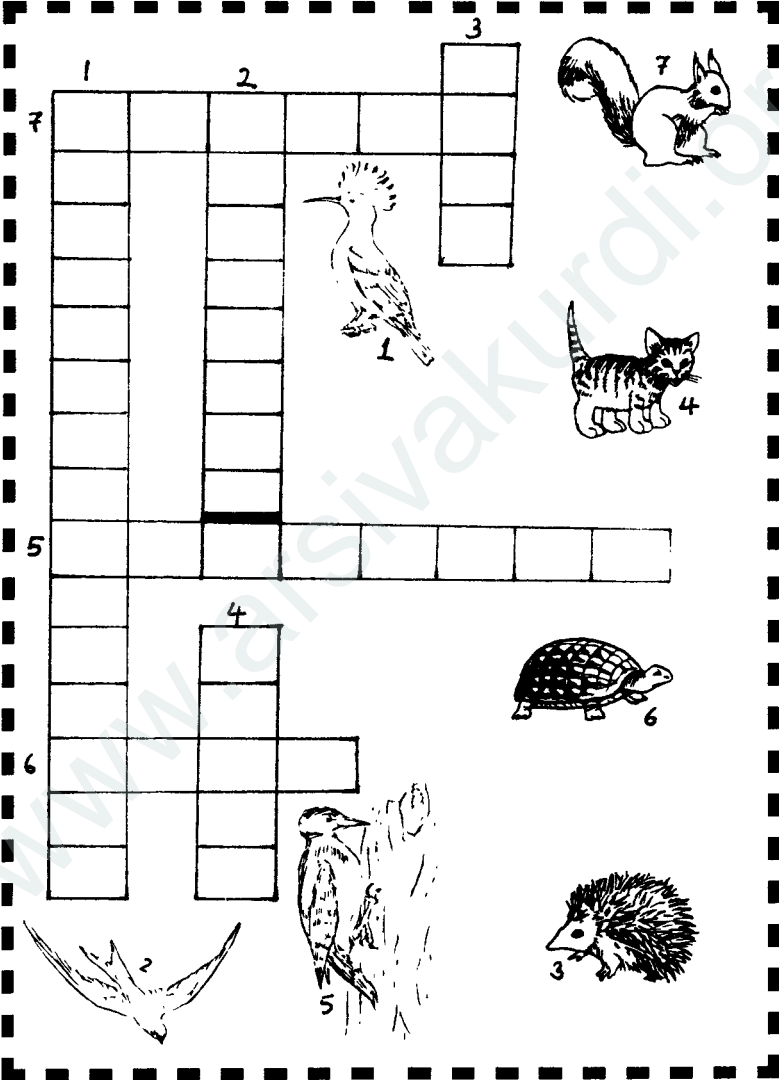
MEYWE

kurdi	tirki	fransizi	ingilizi
sêv	elma	pomme	apple
porteqal	portakal	orange	orange
harmê	armut	poire	pear
bêjir	incir	figue	fig
hinar	nar	grenade	pomegranate
zebeş, şûti	karpuz	pasteque	watermelon
xox	şeftali	pêche	peach
tiri	üzüm	raisin	grapes
kelek, gundor, petêx			
qawin, qire	kavun	melon	melon
arûng, zerdele			
qeysi, mişmiş	kavı	abricot	apricot
tûtfrengi	çilek	fraise	strawberry
tû	dut	mûre	blackberry
behiv	badem	amende	almond
gûz	ceviz	noix	walnut
gêlaz, qeresi	kiraz	cense	cherry
wişne	vişne	griotte	morello cherry
biyok, bih	ayva	coing	quince
alûçe	yeşil erik	mirabelle	plum
incas, tulûreş	kara erik	prune	plum
limon	limon	citron	lemon
mûz	muz	banane	banana
mandarin,	mandarin	mandarine,	mandarin.
klemantin		clémentine	clementine
fistiq, piste	fistîk	pistache	pistachio
findiq, bîndeş	findik	noisette	hazelnut
bitim	bitim		
kezwan, şinok	menengûç		
giviş	akdiken	aubépine	hawthorn
xurme, qesp	hurma	datte	date
hembelaz, xatûnok			
dendûreşk	böğürtlen	mûre sauvage	bramble
anasas	anasas	anasas	pine apple
şekok, girsik			
tihok, tawik	dağdağan		
belût	palamut	gland	acorn
kestane	kestane	chataigne	chestnut
tereşî	nektarin	nectarine	nectarin
zeytûn	zeytin	olive	olive (ji Kurmancî)

Hejmaran yeko- yeko bighînin hevdu

XAÇEPIRS

PÊZANÎN

1)

**Tişkî min heye bê ruh e, lê dimeşe.
Ew çi ye?**

Bersîv:

2)

**Hildikşim ser zinarekî
Lêdixim, deng diçe hezarekî
Ew çi ye?**

Bersîv:

3)

**Kerî kete ser stêrkan
Ew çi ye?**

Bersîv:

4)

**Tişkî min heye
Mehê carekê kal dibe
Dimre û dîsa dizê
Ew çi ye?**

Bersîv:

BERSİVA XAÇEPIRSAN

	2	3	4
1	K	Î	R O Ş K
	U	O	Ê
	V	V	R
5	G	A R İ S	
	R		
6	K	E	W

BERSÎVA PÊZANÎNA (46)

1)
Tişkî min heye tiştanî
Ber kevirê xiştanî
Ne pê ye, ne panî
Ew çi ye?

Bersiv: mar

2)
Tişkî min heye
Dikşe, ne mar e
Dimike, ne kar e
Pişt kovik e, sîng dar e
Ew çi ye?

Bersiv: kîso, kûsî

3)
Tişkî min heye
Canê wî goşt e
Kincê wî derzî
Ew çi ye?

Bersiv: jîjo, jûjî

KEREKÎ ME HEBÛ
Û KUNDUREKÎ ME
KERÊ ME KUNDURÊ
ME KOT, KOT, KOT
ME JÎ ÇÎROK Û
MESELÊN XWE YÊN
VÊ HEJMARÊ
JI WE RE GOT

Kulilk

Sal: 1993

www.arsivakurdi.org

ADRES - NAVNÎŞAN

Box: 70 31

164 07 KISTA - SWEDEN

POSTGIRONR: 98 66 50 - 0

PRIS - BIHA : 15:- skr

UTGIVARE

Kurdistan Arbetar- Kultur Förening

WEŞANÊN KOÇ - KAK

Komela Çanda Karkerên Kurdistanê

REDAKTOR

Zinar Soran